

‘Heldere eisen en eerlijker prijzen’

Reflectie

Johan van Arendonk: 'In dit soort trajecten haken altijd veehouders af.'

Een duurzame, zorgvuldige veehouderij die voldoet aan milieu- en welzijnseisen is mogelijk. De overheid moet alleen niet steeds andere randvoorwaarden stellen, en boeren moeten eerlijker prijzen voor hun producten krijgen.

Johan van Arendonk, hoogleraar Fokkerij en genetica aan Wageningen University:

‘Wat vijftig jaar geleden acceptabel was, is dat nu niet meer. De legbatterij, waarbij het dier van de mest werd gescheiden, was destijds een grote innovatie, en veel beter voor de gezondheid van de dieren. Dierenwelzijn was toen niet zo in beeld.

Nu is de uitdaging veehouderijssystemen te vinden die goed zijn voor dier, milieu en mens, die een kleinere ecologische voetafdruk hebben om te kunnen voldoen aan de mondiale vraag naar voedsel, en tevens de dieren te vinden die daar goed in passen. Eén oplossing is er niet. Daarvoor is de variatie aan omstandigheden binnen en buiten Nederland te groot. We kunnen als Nederland natuurlijk best besluiten om te stoppen met export. Dan kunnen we toe met de helft van de veestapel. Dat lijkt echter niet de beste oplossing. De huidige veehouderij is namelijk een sector met een grote economische betekenis. Ook ga je zo voorbij

aan de groeiende vraag naar dierlijke producten op mondiale schaal. Op dezelfde voet doorgaan is echter ook geen optie.’

Reststromen

‘De ecologische voetafdruk van de veehouderij daalt om te beginnen door betere kringlopen. Dieren kunnen prima reststromen gebruiken waar mensen niks mee kunnen. En in plaats van mais in biogasinstallaties te stoppen kun je die mais beter aan dieren voeren en hun mest omzetten in biogas. Betere voeding en fokkerij kan de voetafdruk ook verkleinen. Je kunt ervoor zorgen dat dieren hun voer beter benutten, zodat ze per kilo voer meer melk, vlees of eieren produceren. Bij dierselectie wordt ook belangrijker hoe een dier het als individu doet in een groep, zodat je bijvoorbeeld minder agressieve dieren selecteert waardoor een groep beter presteert. Verder daalt de voetafdruk als er minder dieren vroegtijdig sterven en ze langer gezond blijven; uitval is feitelijk verspilling van inputs.

Hun weerstand kan verder omhoog en je moet ziektes in een koppel sneller gaan signaleren. Al leven dieren voor hun welzijn meer in groepen, je moet ze als individu blijven benaderen. Technologie kan de veehouder daarbij ondersteunen. Bij de recente uitbraak van Mexicaanse griep werden op vliegvelden alle passagiers op koorts gecontroleerd door een analyse van beelden van infraroodcamera's. Zo'n aanpak moet er ook komen voor het bewaken van diergezondheid en welzijn, zodat veehouders beter voor individuen in een groep kunnen zorgen. Of dat meer kost is maar de vraag. Vroegtijdige opsporing beperkt verliezen. En nieuwe technologie is bij de eerste toepassing duur, maar ontwikkelingen gaan snel.’

Rampzalig

‘Aan de voor het welzijn van dieren rampzalige internationale transporten kan ook makkelijk een eind komen, als je toegaat naar hele grote bedrijven waar voer en sperma in en vlees uit gaat. De landschappelijke gevolgen van zulke bedrijven zijn een terechte zorg. De gevolgen van een dergelijke keuze voor landschap, gezondheid en dierenwelzijn moeten worden afgewogen. Met goed vakmanschap en inzet van technologie kun je de dieren er in ieder geval wel goed in groepen houden, hen goed bewaken en alle individuele zorg bieden die nodig is.

De overheid moet vooral helder zijn over de randvoorwaarden waaronder boeren mogen produceren, en niet steeds iets anders verlangen. Ik heb geen moeite met eisen aan dierenwelzijn en milieubelasting, in tegendeel zelfs, die zijn nodig. Ook aan de productie van kleding worden eisen gesteld. Als door de eisen een deel van de sector omvalt dan is dat maar zo. In dit soort trajecten haakt altijd een aantal veehouders af.

Ik zou wel willen dat alles wat in de supermarkt lag een eerlijke prijs had. Dat alle kosten werden meegenomen, en boeren voldoende voor hun producten krijgen. En dat importvlees uit bijvoorbeeld Argentinië aan dezelfde eisen moet voldoen als het Nederlandse product. De sector kan best veranderen. Er zijn al enorme veranderingen doorgemaakt. Geen kalf wordt nog in een kist gehouden. De sector moet wel de mogelijkheden krijgen om zorgvuldige veehouderij te implementeren. We eisen van autobezitters ook niet dat ze morgen allemaal een elektrische auto kopen.’